



## PIEKRASTES ZEVEJA

Foto: Andris Ciniņš

### ŠAJĀ NUMURĀ:

- Atbalsts arī transporta iegādei ..... 2
- Sarunu festivāla LAMPA "Lauku teltī" arī zivju lietas ..... 3
- VIENĀ LAIVĀ – izcila no zivīm pagatavota produkcija ..... 4
- Akvakultūras uzņēmēji pieredzes apmaiņā Somijā un Čehijā ... 6
- "Jūras Zeme" iesaistās pētījumā par nākotnes zvejnieka profesiju ..... 8



## ZALĀ GAISMA ZVEJAS RĪKU SARGĀŠANAI PRET ROŅIEM

Latvijā, pielietojot kompleksus atbaidīšanas pasākumus, līdzīgi kā citās kaimiņvalstīs, ierobežotā skaitā būtu uzsākama roņu iegūšana tiešā zvejas rīku tuvumā. Šāds ir Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" pētnieku secinājums, noslēdzot projektu "Roņu aizbaidīšanas un ieguves efektīvatātes novērtējums Latvijas piekrastē".

### Nepieciešami kompleksi risinājumi

Aizvadītajā gadā projekta ietvaros "BIOR" pētnieki sadarībā ar zvejniekiem no Salacgrīvas, Saulkrastiem, Ķesterciemā un Mērsraga vērtēja, kā mainās roņu uzvedība, ja tiešā zvejas rīku tuvumā tiek veikta to aizbaidīšana ar letāliem aizsardzības

paņēmieniem, konkrēti – tiek šauts roņu virzienā, tiem atrodoties pie zvejas rīkiem. Vienlaikus tika pētīts, kā mainās zivju daudzums lomos pēc aizsardzības pasākumu veikšanas. Lai arī tika izsniegtas licences 20 roņu ieguvei, reāli šo pasākumu veikšanas laikā tika iegūti 4 roņi.

Sākotnējais novērtējums – letāla roņu atbaidīšanas metode darbojas no divām stundām līdz pat divām diennaktīm, tomēr netika gūti tieši pierādījumi par zivju daudzuma pieaugumu lomos pēc šiem gadījumiem. Kā skaidro "BIOR" pētnieks Ēriks Krūze, visticamāk, ka roņu skaits Rīgas līcī ir tik liels, ka atsevišķi fragmentāri roņu atbaidīšanas pasākumi vērā ņemamu efektu vairs nedod.

Pēc pētnieka teiktā, Baltijas jūrā, tajā skaitā Rīgas līcī, roņu skaits pieaug, Latvi-

jas piekrastes ūdeņos to varētu būt ap 10% no kopējās Baltijas jūras populācijas, kas ir ap 6000 indivīdiem šobrīd.

Paši piesardzīgākie aprēķini liecina, ka gada laikā pelēkie roņi mūsu piekrastē varētu apēst 2–3 reizes vairāk zivju, nekā nozvejo piekrastes zvejnieki. Analizējot noķertos pelēkos roņus, secināts, ka tie ir labi nobarojušies, kuņģu saturs rāda, ka tie pārtiek no apaļajiem jūras grunduļiem, reņģēm, arī no vērtīgajām zivju sugām – lašiem, taimiņiem, sīgām. Pelēkais ronis dienā patērē 6–16 kg zivju atkarībā no izmēra un sezonas. Lielā roņu populācija rada apdraudējumu atsevišķām zivju sugām un kopējai ekosistēmas barības ķēdes funkcionēšanai Baltijas jūrā.

► 2. lpp.



Līdzfinansē  
Eiropas Savienība



ZIVSAIMNIECĪBAS TĪKLS

## ◀ 2. lpp.

Latvijas Roņu apsaimniekošanas plānā (SAP 2021.-2031.) kā viens no identifikētajiem pasākumiem zvejnieku-roņu konfliktu situāciju mazināšanai ietverta pelēko roņu atbaidīšanas metožu izmantošana un roņu iegūšana, lai aizsargātu zvejas rīkus un lomus. Tādēļ pētnieki atbalsta kompleksu roņu atbaidīšanas pasākumu ieviešanu piekrastē, konkrēti – ierobežotā apjomā zvejniekiem dot iespēju letālai biedēšanai, papildus īstenojot vēl kādu pasākumu, piemēram, selektīvu zvejas rīku izmantošanu, zvejas vietu un laiku maiņu, akustisko vai gaismas atbaidītāju izmantošanu.

“BIOR” rekomendē Latvijā noteikt ikgadēju pelēko roņu medību kvotu 1% apmērā no Latvijas populācijas – tie būtu 60 dzīvnieki gadā. Zvejas uzņēmumam, kas piesakās un iegūst licenci, vēlams noteikt ierobežojumu – ne vairāk kā 5 dzīvnieku ieguve.

Par kārtību, kādā izsniedzama licence, jālemj Dabas aizsardzības pārvaldei, vienojoties ar piekrastes zvejnieku organizācijām. Tomēr jau šobrīd ir skaidrs, ka uz licenci varēs pretendēt tikai tie komerczvejas uzņēmumi, kuri elektroniskajā zvejas žurnālā (LZIKIS) ir ziņojuši par roņu postījumiem.

## Roņi – veiksmīgi aizsargāti

Kopš 2000. gadu sākuma pelēko roņu (*Halichoerus grypus*) populācija visā Baltijas jūrā ir palielinājusies vairāk nekā divas reizes – no aptuveni 25 000 roņu 2003. gadā līdz aptuveni 60 000 roņu 2019. gadā, teikts Starptautiskās jūras izpētes padomes (ICES) zinātniskajā žurnālā.

Roņi ir dabiska faunas daļa Baltijas piekrastes ūdeņos, un pieaugošo roņu populāciju var uzskatīt par veiksmīgu jūras aizsardzības pārvaldības piemēru. No otras puses, roņu postījumi piekrastes zvejniecībā ir labi dokumentēti, un pētījumi liecina, ka pēdējos gados postījumi ir ievērojami palielinājušies. Līdz ar pelēko roņu skaita pieaugumu, palielinājies arī roņu nodarītais bojājumu apjoms zvejas rīkiem un zvejnieku lomiem gan Baltijas jūrā kopumā, gan Latvijas piekrastes ūdeņos. Piekrastes zvejniecība roņu radīto postījumu dēļ atsevišķos rajonos un periodos praktiski tiek pārtraukta.

Baltijas jūras valstīs bieži tiek piemēroti vienādi starptautiskie līgumi un pārvaldības struktūras, taču roņu un kormorānu izraisīto zaudējumu apmērs un seku

mazināšanas politikas atšķiras gan valstu, gan reģionālā līmenī. Tas, ka nav vienotas politikas, vēl vairāk sarežģī situāciju.

Saskaņā ar ICES datiem Baltijas zvejniecība jau ir apdraudēta, jo mencu, lašu, zušu un citu zivju sugu krājumi ilgstoši samazinās. No otras puses, pelēko roņu populācija palielinās, un tiek lēsts, ka pieauguma temps ir 5–6% gadā.

## Kaimiņvalstu prakse

Saskaņā ar Igaunijas Vides ministrijas Zivsaimniecības departamenta sniegtu informāciju Igaunijas ūdeņos jaunākajā gaisa apsekojumā pētnieki saskaitīja 6000 pelēkos roņus. Igaunijā jau noteikta ikgadējā pelēko roņu medību kvota, kas noteikta viena procenta apmērā no populācijas lieluma jeb šobrīd 55 dzīvnieki.

Dānijā nav noteikta roņu iegūšanas sezona vai kvotas, bet ir atļaujama zvejas rīku aizsargāšanai ar medību šaujamo ierociem. Roņu šaušana ir atļauta tikai 100 metru rādiusā no zvejas rīkiem, ārpus to mazulu dzimšanas perioda. Kā arī ir atļauta šaušana saldūdeņos vietās, kas ir nozīmīgas apdraudētu zivju sugu krājuma nodrošināšanai. Pelēko roņu šaušana nav atļauta *Natura 2000* teritorijās, kas noteiktas šai mērķa sugai. Lai nodrošinātu zvejas rīku aizsargāšanu, ir nepieciešams atbilstošs šaujamieroča kalibrs un Dānijas medību atļauja.

Somijā roņi tiek iegūti, lai ilgtspējīgi pārvaldītu jūras resursus, lai novērstu kaitējumu komerciālajai zvejniecībai. Iegūšanas kvotas ir noteiktas pelēkajiem roņiem un pogainajiem roņiem.

Zviedrijas savvaļas dzīvnieku pārvaldība ietver pelēko roņu licencētu iegūšanu no 2020. gada. Zvejas rīku aizsargāšana ir atļauta un stingri reglamentēta apgabalos, kur ir pieaugoša roņu populācija, kas rada nopietnu kaitējumu vietējai zvejniecībai, iznīcinot zvejas rīkus un apēdot lomus. Ir noteikta iegūstamo roņu kvota. Jāpiemin, ka nevienā no valstīm, kur ir atļauta limitēta roņu ieguve, pēdējo 27 gadu laikā kvota nav tikusi apgūta un vidēji ir izlietota 37% apmērā. **ZI**

**Liene Feldmane**, ZST projektu vadītāja  
**Iveta Tomsone**, LLKC Apgāda vadītāja

*Raksta sagatavošanā izmantoti materiāli no Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR” projekta “Roņu aizbaidīšanas un ieguves efektivitātes novērtējums Latvijas piekrastē” noslēguma prezentācijas.*

## ▶ VALSTS UN ES ATBALSTS

# ATBALSTS ARĪ TRANSPORTA IEGĀDEI

**L**ai mērķtiecīgāk novirzītu finansējumu zivsaimniecības projektiem un zvejas kuģa īpašniekiem, valdība 14. maijā pieņēmusi Zemkopības ministrijas sagatavotos grozījumus kārtībā, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda (EJZAF) pasākumā “Sabiedrības virzītu vietējās attīstības stratēģiju īstenošana” (SVVA).

Izmaiņas galvenokārt skar transportlīdzekļu iegādes iespējas piekrastes zvejas un zivsaimniecības komersantiem, biedrībām un zvejas produktu ražotāju organizācijām un atbalsta intensitātes piemērošanu SVVA projektiem.

Lai atbalsta saņemšanas nosacījumi būtu skaidri un nepārprotami, ar grozījumiem noteikumos pilnveidots nosacījums izdevumiem par transportlīdzekļu attiecināšanu. Turpmāk izdevumi par transportlīdzekļiem attiecināmi, ja transportlīdzeklis vienlaikus atbilst trim nosacījumiem:

- tas ir pielāgots specifiskiem darbiem,
- tam ir uzstādītas specifisko funkciju izpildei paredzētās iekārtas,
- tas ir mobila pakalpojuma sniegšanas vieta vai tas paredzēts zvejas un akvakultūras produkcijas tirdzniecībai vai pārvadāšanai.

Noteikumos precizēts nosacījums komersantiem, kuri nodarbināto pārvadāšanai paredz iegādāties mehānisko transportlīdzekli, kurš konstruēts un paredzēts ne vairāk kā 16 pasažieru pārvadāšanai, neskaitot vadītāju, un kuru garums nepārsniedz astoņus metrus. Turpmāk šāda transportlīdzekļa iegādes izdevumi attiecināmi tad, ja komersants nodarbina attiecīgu skaitu, bet ne mazāk par trim, strādājošo. Tāpat šāda transportlīdzekļa iegāde attiecināma arī biedrībām un zvejas produktu ražotāju organizācijām, ja tām ir vismaz astoņi biedri,

- kuriem ir spēkā esoša speciālā

▶ 3. lpp.

**AKTUALITĀTES**

## SARUNU FESTIVĀLA LAMPA “LAUKU TELTĪ” ARĪ ZIVJU LIETAS

**C**ēsīs 5. un 6. jūlijā notiks jubilejas – 10. Sarunu festivāls LAMPA, kurā pirmo reizi ar sarunām “Lauku teltī” piedalīsies arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC).

Festivālā LLKC piedāvās kopumā deviņas neformālas diskusijas ar aizrautīgu, zinošu un iedvesmojošu lektoru–ekspertu piedalīšanos. Starp šīm diskusijām arī zivju mīļiem noderīga saruna “Dīķis kā mazdārziņš”.

Gandrīz katrs lauku iedzīvotājs vai zemju īpašnieks māk izaudzēt savā dārzā ko ēdamu – sākot ar pirmajiem redīsiem un beidzot ar maziem un lieliem ķirbjiem vai pat arbūziem.

Tomēr šajā sarunā stāstīs un diskutēs par to, kā izaudzēt zivis savā nelieklajā piemājas dīķī.

**Kristaps Gramanis, LLKC Zivsaimniecības nodaļas vadītājs:** “Šis vairāk būs stāsts par dzīvesveidu nevis ekonomiku. Katra lauku sēta kļūst pievilcīgāka, ja tās tuvumā ir kāda ūdens tilpe, kas kalpo kā ainavas elements.



Bet tikai retais zina, ka tā var būt arī kas vairāk, ne tikai vieta, kur peldēties, vai ūdens ņemšanas vieta, bet – tajā arī var audzēt zivis. Tādēļ šajā sarunā varēs uzzināt, kā piemājas dīķī izaudzēt pašam savas zivis un tikt pie to “ražas”.

Saruna noteikti būs aktuāla un izziņošā, jo Latvijā aizvien vēl pārāk maz patērējam zivju produktus un vēl mazāk –

vietējās vai akvakultūrā audzētās zivis.

Diskusijā piedalīsies biedrības “Latvijas Zivju un vēžu audzētāju asociācija” pārstāvis Jānis Baltačs, Ērika Rāvas zemnieku saimniecības pārstāvji Ēriks un Anna Rāvas, kā arī LLKC zivsaimniecības eksperts Raivis Apsītis. **ZI**

**Ilze Rūtenberga-Bērziņa,**  
LLKC sabiedrisko attiecību speciāliste

**2. lpp.**

atļauja (licence) komercdarbībai zvejniecībā piekrastes ūdeņos un zvejas atļauja (licence) piekrastes zvejai,

- kuri veic mazapjoma piekrastes zveju (zvejas darbības atbilst regulas

2021/1139 2. panta 2. punkta 14. apakšpunkta “a” apakšpunkta prasībām).

Ņemot vērā, ka SVVA pasākumā var piemērot atšķirīgu atbalsta intensitāti dažādām projekta izmaksu pozīcijām, ar grozījumiem noteikts, ka šādos gadījumos

- iesnieguma sagatavošanas attiecināmajām izmaksām un

- ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu tieši saistītām attiecināmajām izmaksām piemēros atbalsta intensitāti, kas attiecināta uz vairāk nekā 50 procentiem no projekta kopējām investīcijām. Tātad projektiem ar dalīto likmi vērtēs īpatsvaru starp pamata un paaugstinātās intensitātes ieguldījumiem, vispārējām izmaksām piemērojot paaugstināto intensitāti, ja paaugstinātās intensitātes ieguldījumu ir vairāk nekā 50 procenti.

Ar grozījumiem mainīta arī norma par 100 procentu atbalsta intensitātes piemērošanu projektam vai tā daļai, kas saistīta ar piekrastes zveju, zvejas produktu apstrādi un tirdzniecību. Turpmāk 100 procentu atbalsta intensitāti šiem projektiem piemēros tikai tad, ja atbalsta pretendenta piekrastes zvejniecībā iegūto produktu īpatsvars pārsniedz 50 procentus.

Noteikumos ir veikti arī atsevišķi redakcionāli uzlabojumi un tiesību normu precizējumi. **ZI**

**Rūta Rudzīte,**

ZM sabiedrisko attiecību speciāliste

### PIEMĒRI ATBALSTA DALĪTAJAI LIKMEI

Piemēri dalītajai atbalsta intensitātei, proti – MKN 579 19.1 punkta piemērošanai.

Tiek iesniegts projekta iesniegums par inovatīvu projektu ar atbalsta intensitāti 65%. Izvērtējot projekta iesniegumu, tiek konstatēts, ka:

**1. piemērs**

Inovātikas iegādes ir 10 000 eiro apmērā, kas ir tikai 25% no projekta.

Saskaņā ar MKN 579 12.1. apakšpunktu projekta daļai, kas ir inovācija – tātad 25% no projekta, tiek piemērota 65% (10 000 eiro) atbalsta intensitāte, savukārt pārējām investīcijām 75%, kas nav inovācija, tiek piemērota 50% atbalsta intensitāte (MKN 579 12. punkts).

Saskaņā ar MKN 579 19.1 punktu par projekta iesnieguma sagatavošanas attiecināmajām izmaksām un ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu tieši sais-

tītajām attiecināmajām izmaksām tiek piemērota viena atbalsta intensitāte – 50% atbalsta intensitāte, jo projekta lielākajai daļai (75% no visa projekta) tiek piemērota 50% atbalsta intensitāte, savukārt inovācijas iegādes ir mazākā projekta daļa.

**2. piemērs**

Inovātikas iegādes ir 55% no projekta.

Inovātikajai daļai, kas ir 55% no visa projekta, tiek piemērota 65% atbalsta intensitāte, savukārt atlikušajiem 45%, kas nav inovācija, tiek piemērota 50% atbalsta intensitāte.

Šajā gadījumā par projekta iesnieguma sagatavošanas attiecināmajām izmaksām un ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu tieši saistītajām attiecināmajām izmaksām tiek piemērota 65% atbalsta intensitāte, jo projekta lielākajai daļai (55% no visa projekta) tiek piemērota 65% atbalsta intensitāte.

**PĀRSTRĀDE**

## VIENĀ LAIVĀ – IZCILA NO ZIVĪM PAGATAVOTA PRODUKCIJA

**L**iepājā spīķeris Vecā ostmalā 53 jau labi pazīstams ar dažādām iespējām. Te atrodas Laugaļu ģimenes uzņēmums SIA “Virkavi R” ar daudzpusīgu piedāvājumu. Tā ir vieta, kas noteikti jāapmeklē ikvienam Liepājas viesim. Tiekamies ar Edgaru Laugali, un sarunas tēma ir saistīta ar zivsaimniecību un izaicinājumiem, ar kuriem uzņēmums ir saskāries pēdējos gados, un iespēju, kas tiek attīsta aizvien spēcīgāk.

### Zivju ceha izveide – no plānotā līdz šodienas realitātei

2020. gadā, īstenojot vairākus Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda projektus ar biedrības “Liepājas rajona partnerība” atbalstu, spīķerī tika izveidots izcils zivju restorāns, zivju apstrādes cehs un alus darītava “Putā”. Visas jomas ir savstarpēji saistītas un cita citu papildina.

Edgars stāsta: “Sākotnēji zivju cehs bija paredzēts kā pievienotā vērtība jau esošajam ģimenes uzņēmumam, kas nodarbojās ar mencu zvejniecību, veidojot mencu filatēšanas cehu. Bet, tā kā mencas vispār aizliedza ķert, tad nācās mainīt virzienu, bet vēlējāmies saglabāt saistību ar zivsaimniecību. Tad veidojās neliela sadarbība ar holandiešiem, un sākām veidot speciālu produktu Holandes tirgum, bet to visu pārtrauca Covid, sadarbība tālāk vairs nesekoja, un nācās meklēt kaut ko citu.”

Par turpmāko ceha darbību Edgars saka: “Sākumā mēģinājām Spīķera restorānu nodrošināt ar gatavām file-



**Heidijs Oficiere un Edgars Laugalis uzņēmēju godināšanas pasākumā**

jām, lai viņiem nav jāgriež. Pamazām domājot, ko vēl varētu darīt, sadarbībā ar restorānu sākām veidot zivju preservus, t. i., zivis tomātu mērcē, žeļejā, marinādēs utt. Tas notika pēc Spīķera restorāna šefpavāres Janas Sīles izdomātām receptēm, un mēs mēģinājām noturēt to līmeni.” Piedāvātās produkcijas klāsts un ražošanas apjomi pakāpeniski palielinājās.

Pirms apmēram četriem gadiem Edgars sāka sadarbību ar Heidijs Oficiere. Viņa nodarbojās ar tirdzniecību, brauca un tirgoja zivju produkciju dažādos tirgos, un sākumā Edgars nodrošināja viņu ar ražojumiem. Līdz abi apvienojās, strādājot vienā uzņēmumā.

Atpazīstamības zīme VIENĀ LAIVĀ radās pirms gada, kad bija vēlme kļūt vairāk atpazīstamiem: “Mēs apvienojamies – es kā ražotājs un Heidijs kā tirgotāja. Nosaukums VIENĀ LAIVĀ izveidojās, pamatojoties uz to, ka esam vienā laivā, mēs abi divi”. Ja apdomā būtību, tad nosaukums ir ne tikai saistīts ar jūru un zvejniecību, bet ir arī lielisks uzņēmuma komandas raksturojums, jo, vienā laivā esot, ir skaidri jāapzinās virziens, kurp doties, un to sasniegt ir iespējams tikai kopīgiem spēkiem.

### Piedāvātās produkcijas klāsts un cilvēku gaumes dažādība

Ražotā produkcija ir 100% rūpīgs roku darbs. Jautājot, vai ir viegli radīt jaunas receptes, Edgars stāsta, ka ir pamatreceptes, pie kurām turas. Mencu bumbiņas – izejvielas nāk no Ziemeļjūras – veido no pašu samaltas filejas un fileju atgriezumiem. Tīru malto gaļu nepērķ, bet maļ paši un veido mencu bumbiņas sinepju mērcē, kas ir Janas ideja, un tās ir ļoti pieprasītas. Ir pat bijuši gadījumi, kad cilvēki nāk un pārķ tikai mērci. Tāpat kopīgi tika izveidota tomātu-dārzenu mērce, kurā tiek likta reņģu fileja, mencu bumbiņas un cepta siļķe.

► 5. lpp.



**VIENĀ LAIVĀ piedāvājums – viesu iecienīts**



**Pie uzņēmuma produktu tirgošanas furgona vienmēr pulcējas cilvēki**

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,  
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov.,  
LV-3018, tālr. 63050220, admin@llkc.lv, zivjutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV  
WWW.LAUKUTIKLS.LV/ZIVJUTIKLS

## ◀ 4. lpp.

Pārstrādē izmantotās vietējās zivis ir brētliņas un reņģes. Ceptas reņģu filejas un liemeņi tomātu-dārzenu mērcē. Šajā laikā reizēm pieejamas arī vēja zivis, kuras kūpina. Pirms diviem gadiem ir mēģināts filatēt jūras grunduli, bet tas ir grūts darbs, jo zivs ir maza, tāpēc tā vairāk netiek izmantota.

Ar jauniem produktiem uzņēmumam ir interesanti. Sākumā pirmais mēnesis jaunumam ir veiksmīgs, bet tad cilvēki atgriežoties pie klasikas. Jau no pirmajām dienām gandrīz bez izmaiņām ir pieprasījums siļķei dārzenu mērcē. Edgars atzīst, ka ir mēģinājuši dārzenu mērcē likt makreli, bet nebija pastāvības – te pirka, te nepirka, toties siļķu un reņģu fileja dārzenu mērcē ir ļoti pieprasīta. Liepājnieku vidū ir iecienīta arī brētliņu fileja bez ādas un asakām garšvielās. Filatēšanas process nav vienkāršs, bet šim produktam pieprasījums ir visu laiku.

## Produkcijas iegādes iespējas

Produkcija tiek ražota un realizēta nedēļas ietvaros, tas nozīmē, ka tā vienmēr būs svaiga un augstas kvalitātes. Edgars raksturo šobrīd piedāvātās produkcijas iegādes iespējas: “Ceturtdienās apgādājam liepājniekus, piegādājam uz mājām. Trešdienās Facebook vai pa telefonu cilvēki veic pasūtījumus, un ceturtdienās mēs tos piegādājam. Tāpat trešdienās un sestdienās esam Laumas rajonā Mājražotāju tirdzīnā “Andele Mandele”. Produkcija ir pieejama arī vietējo mājražotāju veikaliņā “Paegli un Draugi”.”

Godīgi sakot, līdz Rīgai viņi vēl nav tikuši, otrdienās ir izbraukuma tirdzniecība Aucē. Sestdienās brauc uz Lietuvu, Krētingu, kur uzņēmuma ražotā produkcija ir ļoti pieprasīta, jo,



Produktu sagatavošanas cehā



VIENĀ LAIVĀ produkti

šķiet, ka viņi zivis dažādās variācijās nav baudījuši. Vasaras laikā aktīvāk piedalās arī dažādos pilsētas svētkos, piemēram, Liepājas Līvas ciema tirgū u. c. Lai varētu nodrošināt izbraukuma tirdzniecību, ir iegādātas divas tirdzniecības mašīnas, kuras ar uzrakstiem VIENĀ LAIVĀ ir ļoti pamanāmas.

Pēc pašu klientu ierosinājuma, sākot no 2024. gada marta uz vietas – spīķerī Vecā ostmalā 53 – izveidota maza gatavās produkcijas tirdzniecības vieta tieši pie ražotnes. Veikaliņā produkciju var iegādāties otrdienās, piektdienās un sestdienās. Edgars raksturo, ka veikala atklāšanas dienā viņš bija patiesi pārsteigts, cik ļoti labi bija nostrādājuši informācija sociālajā tīklā Facebook, jo rinda stāvējusi līdz pat kanālmalai.

Uzņēmums ir atvērts iespējām un mēģina liepājniekiem un viesiem piedāvāt aizvien jaunas iespējas, lai popularizētu un piedāvātu kvalitatīvus zivju produktus. Edgars turpina: “Piemēram, sestdienās meitenes šeit sāk piedāvāt arī zivju zupu un dažādus citus produktus, mēģinot piesaistīt cilvēkus arī ar ēdināšanu, tāda kā mini kafejnīca.”

Zivju zupa un daudzpusīgas produkcijas piedāvāšana uz vietas ir mēģinājums piesaistīt arī aizvien vairāk gados jaunu cilvēku, un Edgars ir novērojis, ka viņi arvien biežāk iegriežas veikaliņā.

## Atziņas un nākotnes iecerēs

Jautājot par to, vai šobrīd, raugoties uz Covid ierobežojumu laiku, tas ir bijis pozitīvs vai negatīvs, Edgars atzīst, ka tas viņus faktiski uzlika uz pareizajām sliekšņiem, jo viņiem jau tad bija izbraukuma tirdzniecība, kas Covid dēļ neapstājās. Tirgojoties no mašīnas, apgrozījums palielinājās. Galu galā, Covid pat nāca par labu.

Runājot par nākotnes iecerēm, Edgars atzīst, ka šeit jau paliekot par šauru. Telpas nav veidotas ražošanai, un nu jau viņi ir kļuvuši lielāki, tāpēc esot doma un sapnis izveidot nopietnāku ražotni.

Lieki piebilst, ka zvejniecībā pastāvīgas ir trīs lietas – mainīgie laika apstākļi, jūras spēks un zvejnieku patiesā aizrautība ar savu arodu. Un tas noteikti piemīt VIENĀ LAIVĀ komandai, jo, dzīvojot ostas pilsētā, ar tradīcijām zvejniecībā viņi spējuši izveidot mūsu apstākļiem piemērotu un pieprasītu piedāvājumu. **ZI**

Foto: SIA “Virkavi R” (VIENĀ LAIVĀ), Dainis Gelzis (“Kurzemes Vārds”), Matīss Kačanovs



**Aleksejs KAČANOVS**,  
LLKC Liepājas konsultāciju  
biroja vadītājs  
e-pasts:  
aleksejs.kacanovs@llkc.lv  
tāl. 27843096

ĀRZEMĒS

## AKVAKULTŪRAS UZŅĒMĒJI PIEREDZES APMAIŅĀ SOMIJĀ UN ČEHIJĀ

**P**ārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR" organizēja divus mācību un pieredzes apmaiņas braucienus.

No 3. līdz 8. martam norisinājās pieredzes apmaiņas brauciens uz Čehiju.

Pirmajā apmeklējumu dienā bija organizēta tikšanās ar pētniekiem Dienvidbohēmijas Universitātes Zivsaimniecības un ūdeņu aizsardzības fakultātē, kur dalībniekus iepazīstināja ar storu dzimtas zivju sugu, karpu, zandartu un asaru pavairošanu, audzēšanu un karpu selekcijas darbu. Tika apskatītas dīķu sistēmas un recirkulācijas akvakultūras sistēmas storu dzimtas zivīm un zandartiem un asariem, kā arī inkubatori un sistēmas vaislas zivju audzēšanai. Bija interesanti apmeklēt Zivsaimniecības tehnikumā esošo zivsaimniecības muzeju un iepazīties gan ar vēsturisko, gan moderno zivju audzēšanas aprīkojumu.

Nākamajā dienā tika apmeklēta "Rybářství Třeboň" dīķsaimniecība, kas ir lielākais akvakultūras uzņēmums Čehijā. Brauciena dalībnieki apmeklēja šī uzņēmuma zivju produkcijas pirmsrealizācijas novietni, kurā vienlaikus betonētos caurplūdes baseinos var uzglabāt ap 700 t dzīvu zivju. Darbībā tika demonstrēta dzīvu zivju svēršanas un iekraušanas automatiskā iekārta, ar kuras palīdzību viens darbinieks stundas laikā spēj nosvērt un iekraut dzīvu zivju pārvadāšanas transportā 40 t zivju. Dalībniekus iepazīstināja ar karpu pavairošanas metodiku un pielietotajām tehnoloģijām. Pēc tam tika apmeklēts "ENKI Třeboň" – vides aizsardzības uzņēmums, kas ir cieši saistīts ar zivsaimniecības nozari, ūdens vides pētījumiem. Apskatīta uzņēmuma ūdens un sedimenta testēšanas laboratorija un dīķu novietne. Tajā grupai izstāstīja, minot vairākus praktiskus piemērus un dažādu dīķu pielietojuma un saimnieciskās darbības veidus, vides ekosistēmas saistību un simbiozi ar zivju audzēšanu.

Trešajā pieredzes apmaiņas dienā apmeklēts uzņēmums "Rybářství



Labākajā Čehijas akvakultūras uzņēmumā "Rybářství Pohořelice"



"ENKI Třeboň" – vides aizsardzības uzņēmums, kas ir cieši saistīts ar zivsaimniecības nozari, ūdens vides pētījumiem

Pohořelice", kas ir modernākais un, pēc gida teiktā, labākais Čehijas akvakultūras uzņēmums. Šī zivju audzētava lepojas ar mūsdienīgu zivju pavairošanas, inkubācijas ceļu, kurā ik sezonu tiek izaudzēti aptuveni 120 miljoni karpu kāpuru, kā arī vēl papildus daudzi miljoni amūru, platpieri un citu zivju sugu kāpuru. Apskatīts uzņēmuma dīķa nozvejas process, trīsgadīgu karpu nozveja, zivju šķirošana un iekraušana transportēšanai. Apmeklēta arī izaudzētās zivju produkcijas pirmsrealizācijas novietne.

Demonstrēta automatiskās dzīvu zivju iekraušanas tehnoloģija (iekārtu var apkalpot viens darbinieks). Brauciena dalībniekiem bija iespēja iepazīties ar dažādu tehnisko aprīkojumu zivju audzēšanas vajadzībām: barības uzglabāšanas tvertnēm, barošanas laivām, ierīcēm dīķu gultnes padziļināšanai, zāļu pļaušanai u. c. Šis uzņēmums pārstrādā daļu savas produkcijas, un bija iespēja iepazīties ar produktu daudzveidību. Brauciens bija īpaši noderīgs dīķsaimniecību pārstāvjiem.

► 7. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,  
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov.,  
LV-3018, tālr. 63050220, admin@llkc.lv, zivjutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV  
WWW.LAUKUTIKLS.LV/ZIVJUTIKLS

## ◀ 6. lpp.

### No 2. līdz 5. aprīlim norisinājās pieredzes apmaiņas brauciens uz Somiju.

Pirmajā brauciena dienā tika apmeklēts zivju pārstrādes uzņēmums, zivju kūpinātava "Myrskylän Savu", kas pārstrādā 4 tonnas zivju nedēļā. Tajā dalībniekus iepazīstināja ar vispārīgu informāciju par akvakultūras jomu un zivju resursu atražošanu Somijā. Zivju kūpinātavā tika apskatītas visas ražošanā izmantotās telpas. Uzņēmuma izpilddirektore Lilija Lepsa ne tikai aprakstīja galvenos zivju kūpināšanas procesus, bet arī padalījās ar savu pieredzi zivju pārstrādes jomā, skaidroja vairākas procesu detaļas un darbību ekonomisko pusi.

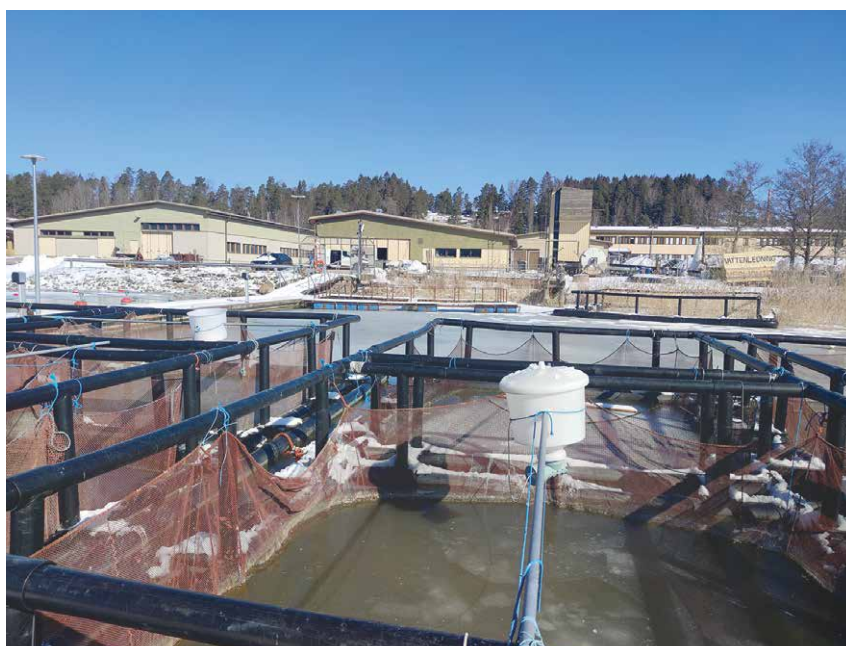
Nākamajā dienā tika apmeklēts Somijas dabisko resursu institūta "Luke" zivju audzēšanas un pētniecības centrs, kas nodarbojas ar pētniecību un nodrošina lašveidīgo zivju resursu atražošanu Somijas dienvidrietumu apgabalā. Centra ēkas ir nodrošinātas ar modernu infrastruktūru. Bija iespēja apskatīt recirkulācijas akvakultūras sistēmas (RAS), kurās notiek resursu atražošanai paredzēto varavīksnes foreļu, sīgu un citu zivju sugu ikru inkubācija, kāpuru iegūšana un mazuļu piebarošana. Papildus tika apskatīta sistēma ārpussezonas nārsta veikšanai. Akvakultūras grupas vadītājs Petri Heinimā sīkāk izstāstīja par sistēmu darbību, zivju mazuļu audzēšanas procesu un tā daļēju automatizāciju (piemēram, robotizētu mazuļu barošanu), biodrošības



Zivju pārstrādes uzņēmumā, zivju kūpinātavā "Myrskylän Savu"

pasākumiem. Apmeklējuma laikā bija iespējams redzēt zivju iezīmēšanas un paraugu ņemšanas procesu ģenētiskās informācijas iegūšanai un tālākai analīzei.

Dienas otrajā pusē tika apmeklēta Somijā un Zviedrijā lielākā tirgus izmēra varavīksnes foreļu audzētava "Nordic trout", kas gadā saražo 7 000 t zivju 33 audzētavās. Tika apskatīti audzētavai piederošie zivju audzēšanas zemes dīķi ar tehniskajiem uzlabojumiem nepieciešamā skābekļa koncentrācijas regulēšanu, dūņu savākšanu, kā arī apskatīta pirmaprāde un tās aprīkojums. Vēlāk tika apmeklēta jaunuzbūvētā varavīksnes foreļu mazuļu un smoltu audzētava



Varavīksnes foreļu audzētava "Nordic trout"

"RAS fish", kas izceļas ar liela izmēra betonētiem baseiniem.

Pēdējā apmeklējumu dienā norisinājās brauciens uz Zivsaimniecības skolu, kas nodrošina speciālistu sagatavošanu darbam un turpmākām studijām, kopā nodrošinot līdz septiņiem gadiem ilgas mācības. Tika apskatītas skolai piederošās RAS sistēmas, zivju sprostī un pārējā infrastruktūra. Pēc tam dalībniekus uzņēma zivju barības ražotne "Alltech Fennoaqua" (Raisio), kurā iepazīstināja ar uzņēmuma darbību; storu, sīgu, foreļu un citu sugu barības veidiem; specializēto barību ar augšanu un veselību stimulējošām papildvielām un to īpatnībām, kā arī ražošanas posmiem un procesu automatizāciju un kontroli.

### Gūta daudzpusīga informācija

Dalībnieki ļoti atzinīgi novērtēja abu pieredzes apmaiņas braucienus lietderību. Pateicoties daudzpusīgai informācijas apmaiņai un iespējām apskatīt modernos tehnoloģiskos risinājumus, akvakultūras saimniecību pārstāvjiem tika dota lieliska iespēja rast īstenojamas idejas lietderīgiem uzlabojumiem savās saimniecībās Latvijā un nozares attīstībai un ilgtspējai kopumā, turpmākiem kontaktiem un sadarbībai, kā arī labākai komunikācijai ne tikai savā valstī, bet arī citur Eiropā. Kā vienmēr šāda veida pasākumu laikā, Latvijas zivju audzētājiem bija vērtīga iespēja apmainīties ar zināšanām arī savā starpā, dot padomus un ieteikumus citiem un pašiem iegūt jaunas zināšanas un kontaktus, kā arī palepoties ar sasniegtu. **ZI**

*Pieredzes apmaiņas braucieni notika ar EJZAF līdzfinansējumu. Projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir 142 701,11 EUR, kur EJZAF finansējums tiek nodrošināts 133 723,57 EUR apmērā. Plašāka informācija par Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu pieejama Eiropas Komisijas tīmekļa vietnē. EJZAF projekta Nr. 23-00-U2021402-000001 "Zinātniskā institūta "BIOR" Akvakultūras pētniecības, izglītības un inovāciju centra zināšanu pārnese akvakultūrā". Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.*

**Žanna Bertaite,**

projekta "Zinātniskā institūta "BIOR" Akvakultūras pētniecības, izglītības un inovāciju centra zināšanu pārnese akvakultūrā" vadītāja

## PROJEKTI

# “JŪRAŠ ZEME” IESAISTĀS PĒTĪJUMĀ PAR NĀKOTNES ZVEJNIEKA PROFESIJU

**E**iropas Komisija ir uzsākusi projektu “Nākotnes zvejnieki”, kas visā ES mērogā pēta zvejnieku nākotnes lomu sabiedrībā līdz 2050. gadam. Projekta ietvaros izpētīs zvejnieku cerības, bailes, gaidas un vajadzības, lai saprastu, kā profesija varētu attīstīties līdz 2050. gadam.

Biedrības “Jūras Zeme” teritorijā strādājošie un dzīvojošie zvejnieki pērnā gada oktobrī ar lielu entuziasmu piedalījās darba grupās un fokusa grupu intervijās, lai saprastu, kāds ir šodienas zvejnieks, par ko viņš uztraucas un kāds ir zvejnieku redzējums par sevi nākotnē. Pētījuma ietvaros lielu pievienojumu sniedza arī biedrība “Mazjūras zvejnieki”, kas aktīvi darbojas zvejnieku interešu aizstāvēšanai.

Tikšanās reizēs ar zvejniekiem tika analizēti faktori un tendences, kas ietekmē zvejniecības nozares ilgtspēju un peļņu, kā arī zvejnieku kopienas labklājību: tas ietver klimata pārmaiņu un piesārņojuma ietekmi; zaļo un digitālo pieeju; prasmju attīstības nepieciešamību; novecojošu darbaspēku; tirgus dinamiku un tirdzniecības attīstību. Zvejnieku identitāte un loma ārpus viņu pamatuzņēmuma, īpaši saistībā ar jūras vides aizsardzību un atjaunošanu, vides tūrisma veicināšanu un piekrastes teritoriju attīstību, bija uzmanības fokusā.

Atsevišķas sarunas notika arī par iespējām un izaicinājumiem, kas izriet no mijiedarbības starp zvejniekiem un citiem jūras nozares dalībniekiem, it



īpaši jūras telpiskās plānošanas, atjaunojamās enerģijas izvietošanas, jūras produktu piegādes ķēdes organizēšanas, cirkulārās ekonomikas un zilās ekonomikas dažādības jomās.

Šī gada 19. martā viens no pētījuma mērķa grupas pārstāviem, “Jūras Zemes” padomes loceklis Artūrs Jākobsons devās uz Briseli, lai identificētu kopējos un atšķirīgos izaicinājumus, ar ko saskaras zvejnieki Eiropā.

Svarīgākā atziņa no pasākuma ir tā, ka vajadzības, problēmas, zvejas veidi utt. ļoti atšķiras katrā reģionā. Bet, protams, ir arī daudz ļoti līdzīgu problēmu (invazīvās sugas, roņi, kormorāni). Pasākumā tika arī prezentēti izstrādātie 12 zvejnieku profili, un tie ir: Uzticīgais zvejnieks, Svārstīgais zvejnieks, Stereotipu laužējs zvejnieks, Lepnais zvejnieks, Perifērijas zvejnieks, Inovatīvais



Projekta darba grupas tikšanās laikā

zvejnieks, Ceļojošais zvejnieks, Korporatīvais zvejnieks, Vīlies zvejnieks, Adaptīvais zvejnieks, Oportunistiskais zvejnieks, Optimistiskais maksšķernieks.

Šobrīd identificētās iespējas ir saistītas ar vajadzību veicināt izpratni par zvejnieku lielo lomu sabiedrībā, iedrošināt jauniešus iesaistīties zvejniecībā, adaptēt normatīvo bāzi, lai tā atspoguļotu reālo situāciju, investēt ilgtspējīgā aprīkojumā un iesaistīt zvejniekus aizsargājamo teritoriju pārvaldībā.

Eiropas Komisija turpina darbu pie pētījuma, un biedrības “Jūras Zeme” padomes loceklis Artūrs tiek iesaistīts arī neklātienē sanāksmēs, kurās piedalās Eiropas zvejnieki un institūciju pārstāvji.

Vairāk par pētījumu lasiet šeit: [https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/fishers-future\\_en](https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/fishers-future_en) **ZI**

Āris Adlers, biedrība “Jūras Zeme”



Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kartes var iegādāties internetā: [makskeresanaskarte.lv](http://makskeresanaskarte.lv).

Izplatītājs: Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, tālr. 29460886.

## Zivju Lapa

### SAGATAVOTA

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Apgādā

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr.: 63050220

Iespējamais “United Press Tipogrāfija”

Citējot un/vai pārpublicējot izdevuma “Zivju Lapa” rakstus, atsauce obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.



Līdzfinansē  
Eiropas Savienība



ZIVSAIMNIECĪBAS TĪKLS